

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégeniöld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Jókai szobra.

Irta dr Bognár Oszkár.

Alig néhány éve, hogy a nagy költőt elföldeltük és mintha a magyar társadalom kezdene róla már megfeledkezni. Halála után megindult a mozgalom szobrának felállítására, de ez ma már egészen ellanyhult. A magyar sajtót is érheti e téren szemrehányás, mert Jókai műveivel, kultuszával alig foglalkozik. A magyar sajtóban másra kell a hely. Arra, hogy Senki Péter, immár nagykorúságát elért képviselő mily szellemesen szól a tárgyalás közben: „Ne zavarja a minisztert! Hallgassa meg a minisztert“ stb. Ezt mind fel kell jegyezni, hogy a történelem hézagosa ne maradjon.

Nem rég foglalkozott ugyan a sajtó Jókaiával, de ebben nem volt köszönet. A fölött botránkozott meg, hogy a nagy Jókai özvegye a Jókai-ereklyéket külföldön akarja eladni, mert a magyar kormány a megvásárlásukat megtagadta. „Szegény a kultusz-tárca — mondják a hivatalosok. Mit törődik a „kultusz“-miniszterium Jókai kultuszával, a halott Jókaiával, mennyivel szebb az élő letört szinigazgatókat ügyes tranzakciókkal vagyhozhoz juttatni.

A közönség elhidegülésének főokát a sajtó hanyagságában látom, bár tagadhatatlan, hogy Jókai utolsó éveiben kötött házasságával és a mindenkori kormányt támogató politikájával az irodalomban szerzett nimbuszán csorbát ütött. De ezek fölött napirendre kell térnünk, oly csekélységek ezek az ő nagyságához mérten. Hiszen házassága szennytelen, tiszta volt. Ez tisztán az ő családi ügye volt, melybe senkinek beavatkozni joga nem lehet. A politikában pedig a békés, a soha nem haragvó Jókait még elképzelni is szinte lehetetlen a harcias, szilaj, tüzes ellenzéki szónok szerepében. Hiszen közmondásos volt az ő mindent elnéző szelidsége. Még a legforróbb 48-as napokban is, a végső szakadásig a békés hurokat pengette és a békepárti lapot szerkesztette. A politikában különben is oly csekély szerepet játszott, hogy az reá árnyékot nem vethet.

Jókai szobrát bizony másként kellene úgy a társadalomnak, mint a sajtónak és különösen ez utóbbinak felkarolnia.

Megmérhetetlen és fel nem beszélhető az a szolgálat, amelyet a becsületesség, az erény hirdetése, a jellemképzés terén a hazaszeretet hirdetésében az ő szintiszta idealizmusával elért. Micsoda kellemes, üdítő oázisként hat, amikor a mai sivár, üzleti szellemű közéletből az ő nemes, ideális szép világába menekülhetünk. Mily felemelő ellentét van az ő kristálytisza jellemei és a mai emberek között, kiket — kevés kivétellel az önzés vezet, kik mindent a pénz, az anyagiak szempontjából mérlegelnek; a fásztó küzdelem, a lélekölő hajsza után regényeivel egy kis szigetre menekülhetünk, ahol nemes, önzetlen, odaadó emberekkel találkozunk. Sajnos a mai napokban már ott tartunk, a képviselőről a magyar bíróság mondotta ki, hogy „kijárni szabad“ ami annyit jelent, hogy a képviselő állását felhasználhatja seftelésre, csak sokat ne kapjon. Önkénytelenül Arany János azon mondása jut az ember eszébe, hogy: „Költő hazudj, csak rajt ne csipjenek.“

Különösen az ifjuság jellemképzésére van Jókainak nagy hatása. Melyik ifjura ne hatna buzdítólag Jókay Kárpáthy Zoltánja, Jenő Kalmánja, Berend Istvánja stb. fényes alakja? A hazafias érzelmek istápolásának valósággal kiapadhatatlan forrása az ő munkáinak gyűjteménye.

Jókait legjobban jellemzi az, hogy ő az erényből, a szépből, a nemesből kultuszt űz, oltárt emel az erkölcsnek, felmagasztalja az érdemet és követendő mintaképpül állítja oda. Teszi mindezt olyan közvetlen, lebilincselő módon, gyönyörű iránylyal, vidám mulattató előadással, végtelenül könnyed és szellemes meseszövéssel, úgy, ha hozzá vesszük mindehez azt a gördülékeny és tőzgyökeres magyar nyelvet, — mondhatjuk, hogy magasabb szellemi élvezetet magyar embernek egy író sem nyújthat.

Nincs is magyar író, ki oly ismert legyen a külföld előtt, mint Jókai. Nincs Európának — mond-

hatni — olyan nyelve, beleértve az orosz és törököt is, amelyre műveinek zöme ne lenne lefordítva. A közelmúltban, a repülőversenyek idején történt, — amelyre számos külföldi ujságíró is ide utazott, — hogy több német és francia ujságíró kért bennünket magyarokat, hogy vezessük őket Jókai szobrához, hadd nézzék meg annak a magyar írónak a szobrát, kitől oly sok szép regényt olvastak... Mi magyar ujságírók pirultunk, szégyenkezünk és hallgattunk. Az idegen ujságírók a helyzetet átértve — elhallgattak, csak az egyik francia, mintha a dolgot nem tartaná egész helyén valónak, igazgatta idegesen cvikkerét.

Pedig a magyar nemzet sokkal, igen sokkal tartozik Jókainak, de ugylátszik ezt nagyon hamar elfelejtette. A 48-as napok után halálos szomorúság és fájdalom benitotta el a nemzet erejét. Csak csüggedőket lehetett itt találni. A megpróbáltatás ezen nehéz napjaiba Jókai szava volt, mely vigaszt hozott, amely a maró fájdalomon enyhített és reményt öntött a csüggedőkbe. — Egy-egy regénye szinte felvillanyozta a buskomorságba esett magyar társadalmat.

Jöttek a 60-as évek, amikor király is, nemzet is lépéseket tettek a békülés felé. Itt találjuk Jókait, a békülés utját egyengeti. Tollával hamar maga felé irányította az uralkodóház magyar tagjainak figyelmét. Igen rövidesen elnyeri a magyar királyné, József főherceg, később pedig Rudolf trónörökös kegyeit és többet tett a magyar ügynek, mint egy egész sereg nagyképi politikus.

És ennek a nagy magyarnak, aki egy egész Pantheon érdemelne, — még nincs szobra, sőt beláthatatlan időnkig nem lesz.

Ugy látszik nálunk minden a politikába fullad. Nálunk a protekció országában még a legnagyobb embereknek is kisebb-nagyobb politikai jóakaratu támogatására van szükségük, hogy szoborhoz jussanak. — Nem akar kicsinyítés lenni, de egy Vörösmartynak is szüksége volt rá, hogy veje Széll Kálmán miniszterelnök legyen; ez idő alatt emelték szobrát. Andrassy

Óvakodjunk a molyoktól!

Közhasznú intézmény VEGH GYULA szücsmeister moly-
kar ellen védő, biztosító és raktárosó intézete
FŐUTCA 42. sz., az udvarban.
Férfi- és női-, városi bundák, uti bundák, szőnyegek, gal-
lérok, karmantyuk MEGÓVÁST bevésett szigoru, szolid
árak mellett eszközli. Tisztelettel:

Vegh Gyula.

Gyula a nagy külügyminiszter csak úgy tudott a parlament előtt lóra kapni, hogy fia, a miniszter tartotta a kengyelvasat. Tisza Kálmán szobrának ügye már gyorsabb tempóban halad. Sajnos, az önzetlenség itt sem kizárólagos, mert ez csak annak köszönhető, hogy miniszterelnök fia, nagy sajtó organumot alapított, amely ugyancsak szorgalmazza a Tisza szobrot. Nem mulik el nap, hogy ne foglalkoznék vele.

Jókainak csak egy barátja lehet, a sajtó. — Ime itt egy alkalom, amikor a vidéki sajtó ugyanazt a hivatást töltheti be, amit a fővárosi sajtó. Felkarolja Jókai szobrának ügyét. Felhívást intéz a közönséghez, hogy adakozzék e nemes ügyre. E helyen szavamat a tanári, tanítói, a lelkészi karhoz emelem. Hiszen mihelyt szépről, nemesről van szó, első sorban hozzájuk fordulunk. Karolják fel a nagy ember ügyét, szólítsák fel a vezetésük alatt álló társadalmat, a tanításuk alatt álló gyermekeket, — járuljanak fillérekkel Jókai szobrához. Ne kérjenek nagy összegeket, csak krajeárokat, de azután ne legyen a nemzetnek egyetlen tagja sem, aki e szoborhoz legalább egy fillérrel ne járult volna.

Megjegyzendő, a gyűjtött összeget a budapesti Magyar Általános Takarékpénztár (V., József-tér 14.) kezeli; a gyűjtött összegek ide küldendők be.

A főrendiház ülése. A főrendiház csütörtökön, augusztus hó 4-ikén tartja ülését. A képviselőház ugyan már valószínűleg hétfőn végez a hátralevő javaslatokkal, a főrendiház azonban még sem hívható előbb össze, mert a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatokat előbb a főrendiház bizottságainak is le kell tárgyalnia.

Regény.

Egy grófkisasszony s egy poéta
Szerették egymást végtelen,
Perzselőbb volt a déli napnál
E szerelem, e szerelem.

Oly meghatón dalolt a költő,
Hogy lantján bugva sirt a hur
És hurral együtt grófkisasszony
S a trubadur, a trubadur.

És addig sirt a grófkisasszony
És zokogott a trubadur,
Mig megjelent a láthatáron
Egy öreg ur, egy öreg ur.

Az öreg ur egy gazdag hereeg
A grófkisasszonyt kérte meg —
A költő pedig visszakarta
A verseket, a verseket.

Faragó József.

A váltott gyerek.

Irtá: Haraszthyne Szederkényi Anna.

Vannak éjszakák, amikor nem alhatunk a múlt visszajáró kíséretétől. Jonnak a ködből sötét árnyak, a szemünkre szállnak. Ijedt rebbenéssel menekül az álom és vergődik, vergődik a forró fekhelyen a lázzal megvert álomtalan alvó.

Milyen rossz újra átélni a múltat. Sö-

A horvát képviselők értekezlete. A horvát képviselők tegnap este tartott értekezletüket azzal szakították félbe, hogy ma reggel kilenc órakor folytatni fogják. Az értekezlet folytatására azonban csak tizenegy órakor került a sor, mert előzőleg a horvát-szerb koalíció egyes frakciói megbeszélést tartottak. A horvát képviselők még mindig remélik, hogy a békés kibontakozás sikerülni fog és most várják Tomasics bán újabb kibontakozási javaslatát.

A nagy hadgyakorlatok. Marterer ezredes, a katonai kabinet-iroda főnökhelyettese ma reggel Ischlbe érkezett és délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg a király előtt. Ezen az audiencián kizárólag a nagy hadgyakorlatokról volt szó. Materer ezredes jelentést tett a királynak a hadügyminiszteriumban tegnap tartott tanácskozásról és azokról a határozatokról, amelyekhez Ferenc Ferdinánd trónörökös táviratban tudatta hozzájárulását. Holnap valószínűleg a vezérkari főnök fog Ischlbe érkezni, hogy személyesen referáljon a királynak a nagy hadgyakorlatokról.

A román kereskedelmi szerződés.

A képviselőház ülése.

— július 28.

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és az elnöki előterjesztések után

Hajdu Imre a közigazgatási bizottság jelentését terjeszti be Zenta és Nagykanizsa városok önállósítása tárgyában.

Elnök jelenti, hogy Nagy Sándor napirend előtt kért szót.

Nagy Sándor kijelenti, hogy a tegnapi ülésen Gortvay Zemplén-megyei főszolgabíróról sértő megjegyzést tett, e miatt a Háztól bocsánatot kér.

Székely Ferenc beterjeszti a konzuli bíráskodás meghosszabbításáról szóló javaslatot.

Szivák Imre bíráló bizottsági tag leteszi az esküt,

téten kavarg minden a lélekben, mint feneketlen szurokörvényben. Milyen sok a rossz és milyen kevés a jó. Az embernek fia hogy botorkál a jótól el és visszafelé. Hogy elfelejődik aztán minden jó és ami visszajár, azért ott fogunk állani egykor a forró pokol tornácában. Jaj, de fog fájni!

Mindenkinek vannak visszajáró kíséretet. Mindenkinek van keresztje, ami tőri, egyre tőri a vállat és amelynek eles szögei odafuródnak vonagló szívébe. Mindenkinek vannak éjfélei, amelyek szomorú alkonyat után riasztóan feketéinek rá. Suhogva szállnak a fekete éjfélből furcsa vázalakok. A szemük olyan nagy, mint egy gyermekfej. Világitanak a sötétben, mint a macskaszem. A foguk olyan, mint a lapát és összecsatog, mint a farkasé. A körmük karvalykoröm és nyulik, nyulik féled. Ha beléd ragad, nyavalyatorósen lapulsz a falhoz, de ott is eler...

Aztán jönnek a régi történetek. Vidróczkyról, a szőrnyűről, a gyerek-ellopásról. Kerekes Balintnérol, az asszonymegrontóról. Lidércekről, meg váltott gyerekekről.

...Szürke téli estefelén künn kavargott a hó. Magukra hagyott, megejtett nők sóhajtasai kergették egymást a roges utcákon. Megfagyott konycepejek koppantak az ablaküvegeken. Arva gyerekek szíve reszketése szállt a lélekre. Ilyenkor nem lehetett dalolni, ilyenkor sirt, reszketett a lélek mindenkiiben, ilyenkor gyászos a nászágy is.

Anyám haikán, titokzatosan beszélt. Az arca sokatmondó volt, a szeme hitte, amit az ajka szólt. Rosszak manapság az emberek, — mondotta. — Nem hisznek a jósa-

Elfogadják harmadszori olvasásban az ujoncjavaslatokat.

Következett a román kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslat tárgyalása.

Barcsay Andor: A Justh-párt nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert ők a gazdasági önállóság felé törekednek, tehát olyan javaslatot, mely a vámközösség alapján jött létre nem fogadhat el. Ez a javaslat Ausztriának biztosít nagy előnyöket. Magyarországnak nem, annak csak hátrányos.

Az indoklás szerint a szerződési tárgyalások abba az időbe nyulnak vissza, amikor az anezió miatt feszült volt a viszony a Balkánnal. Ha tehát nem is biztosít nagy előnyöket, de a békés szomszédi viszonyt biztosítja és ez is sokat ér, kétségbevonja azt, hogy a román barátság ilyen nagy árat megér, mint amit mi e szerződés által fizetünk. A szerződés különösen Erdélyre veszedelmes.

Papp Géza előadó: Az erdélyi ipar már ugysis tönkrement.

Barcsay Andor: Kellő támogatással helyre lehetett volna és lehetne ma is állítani. Kijelenti, hogy a javaslatot azért nem fogadja el, mert ő követeli 1917-be az önálló vámtérületet és ez a kormány azt megvalósítani ugysem fogja.

Kállay Ubul: Legelsőbbben is a magyar föld termelőképességének emelését tartja fontosnak. Ausztria 6 millió költséggel állatértékesítőt állított fel, erre Magyarországnak is szüksége van, hogy Ausztriával szemben védekezhessünk. Az erdélyi ipar fejlesztését fontosnak tartja. Nehány hiányra hívja fel a kormány figyelmet, melyet remél pótolhatni. Ebben a reményben a maga és a Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Szterényi József: Beszéde elején Károlyi Mihály gróffal polemizál és örömeinek ad kifejezést, hogy Károlyi gróf — aki a magyar agrár társadalom vezére — is beismeri, hogy a mezőgazdaság istápolása mellett rendkívül fontos a magyar ipar istápolása. Cáfolja Barcsay azon állítását, hogy a Justh-párt azért nem szavazza meg a javaslatot, mert bizalmatlan a kormány iránt.

Ráth Endre: Nemcsak ezért.

Szterényi: Első sorban ezért. Áttér a külügyi helyzetre, vázolja azt az időt, amikor a jelen szerződésről folytak a tárgyalások Romániával. Históriai visszapillantást vet a

gos istenben. Nem hisznek hittel és nem tartják meg a törvényeket. Bizony. Csütörtökön lesz három esztendeje. Mentünk a keresztelőre. Tudod, a Sárinak született fia. Mikor a Tisza hidjához értünk, megálltak a lovak. A Gergely bácsi vágta, hogy az ostornyél majd eltört. Nem mentek, nem léptek a hidra. Nagyapátok rászólt a Gergelyre, várjon csak egy kicsit.

Mint hallgattunk, féltünk. Egyszer csak nagy csattogás, nevetés hallatszott. Ugy féltünk. Nem láttunk embert, sem állatot, csak a nagy nevetés rémitett bennünket. Nagyapátok leszállt a kocsirol, előre ment. A kezét nyújtogatta, mintha köszöntene valakit. Aztán beszélt, de mi nem értettük. Megindult esendesen, a lovak utána. Olyan különös volt. Már jól elhaladtunk, mikor nagyapátok elbeszélte, mit látott. A gonosz szellemek — úgy ám — a gyerekek labdázta, akinek a keresztelőjére mentünk. Nem tartották meg a törvényt, magára hagyták az anyát. És estefelé, a szürkületkor besuhantak a rosszak és kicserélték a gyermeket. Elvitték, el. És az ágyban ott maradt a váltott gyermek. Nyomorék a teste, lelke. Ki tudja, milyen ez, honnan származik. Azt nevelték, azért tapsoltak a szellemek, hogy mi sietünk a keresztelőre és ott vár bennünket a váltott gyermek. Nagyapátok egészen jól látta őket, mert ő tudós, nagy tudós ember volt.

Álomtalan éjszakán hozzák elibém víz testüket a kitagadott, az elátkozott váltott gyerekek. Rájuk ismerem. A szemük fénye elhomályosult, az arcuk halálra vál, kihullt a hajuk, magbénult, elsovradt a karjuk. A szí-

magyar kereskedelem fejlődésére. Cáfolja Barcsaynak azon állítását, hogy a tönkretett erdélyi ipart helyre lehetett volna állítani. Az erdélyi kisipart a sokáig huzódó vámháboru tette tönkre és időközben a román ipar annyira fejlődött, hogy ma már alig van valami kivétel Romániába. Az erdélyi kisiparosok a vámháboru idejében átvándoroltak Romániába, tehát a kisipart segíteni nem lehet. Hosszasan foglalkozik az agrár érdekeknek a merkantilis érdekekkel való összegyeztetés kérdésével. Áttér az őrleési forgalom betiltásának kérdésére. Kijelenti, hogy a tilalom csakis visszaélések következménye, mert az sokkal többet ártott a magyar iparnak, mint használt az agrár érdekeknek, de legjobban használt az osztrák malomiparnak. Ezután statisztikai adatokkal igazolja, hogy az őrleési forgalom betiltása milyen károkat okozott nekünk és milyen hasznot hozott Ausztriának.

Statisztikai adataival igazolja azt is, hogy az agrár érdekeknek is csak kára volt az őrleési tilomból. Vissza kell hódítani a magyar piacot, mely a magyar iparra igen fontos.

Áttér a drágaság kérdésére, melyet a Balkán politikával akarnak összefüggésbe hozni. Kárhoztatja a mezőgazdasági agrár védvámok magas voltát, mert akkor magas ipari vámkat is kell alkalmazni. Ha ez megállana, akkor olyan állapot állana elő, mely szerint összeomlana az egész védvám-politika. Ismét statisztikai adatokat sorol fel a külföldi nagyvárosok és Budapest drágasági viszonyainak jellemzésére. A buza ára Budapesten emelkedett legjobban. A marha ára az utolsó 7 évben szemben a többi külföldi városokkal Budapesten emelkedett legnagyobbra. Ez áll a sertésre is. A husarak összehasonlításánál 1899—1906. évig Berlinben 18,8 százalékkal, Bécsben 10,6. Budapesten 21,7 százalékkal emelkedett. Borjúhús Berlin 17,6, Bécs 13,6, Budapesten 37,4 százalékkal emelkedett. Ha összehasonlítást teszünk Bécs és Budapest között, ahol a vámtételek teljesen egyek, látjuk, hogy Budapesten duplára emelkedtek a husarak. Ezen emelkedéseknél illoyális szempontok jönnek figyelembe. Az utolsó öt év alatt egy hetedrészelt apadt Budapest hufogyasztása a drágaság miatt. Ez pedig káros a mezőgazdaságra, az állattenyésztésre.

Foglalkozik a vidéki drágasággal. A tojás és tej drágaságról beszél. Budapest, Kassa, Debrecen, Pozsony, Pécs, Kolozsvár. A vaj emelkedett Pozsonyban egy percent-

vük kilángolt elégett, fölemésztette a sok lázban született gondolat. Agyongyötörte őket a teremtő láz, ami szót nem találhatott, elegendőt...

Váltott gyerekek ók. Hogy is születtek volna békés, tisztos polgárasszonyok öléből ezek a rendbontók, eszmeforradalmárok, világfölgörögők, történelmet megeseufölök. Ide csempészett lidércfiúk ezek, akik itt lángolnak, itt bűnhölnek, emberi testbe láncoltan szárnyatlanul. Nehéz rabbilinesként vonsozlják ólomlábaikat. Szárnyas lelkük vívódik nehéz lomha testükkel. Izzik bennük a földfeletti lélek és elbukik a hozzatapadt nyomoruságos test bénaságán...

Váltott gyerekről regélt furcsa mese... Most, most értelek szürke estéknek rémületes hangon elregélt története...

Még forró láva zuhog az égről. Este-feléken még arany színben pompázik a Duna hús öle, de a kertek alatt már settenkedik Óz asszony szürke uszálya. A zöld lombos hegyek mögül már hallottam kuvikot szólani és a forróságból megeseapott már dideregtőn a sárguló halál. Tudom, hogy nem sokára zörögni fognak a sírok fölött az elsárgult levelek, tudom, hogy nem sokára zihálni fognak beteg, nyiláló tüdők. Tudom, hogy vége, vége ma holnap a tüzes forróságnak és jönni fog a hosszú temetkezés, jönni fog nagy, termő szerelemnek vig tora... Itt jártak az elmúlt éjszakán gunyoros lidérek, belemartak a szívembe. Akkor jutott eszembe a régi, régi történet a váltott gyerekről, a levelek hervadásáról és a szívek titkos keresztjéről.

tel, Debrecenben 55 százalékkal. A kenyér Debrecenben 53 százalékkal, Kassán 30 százalékkal emelkedett. Ajánlja Károlyi Mihály gróf azon ajánlatát, hogy az állattenyésztés intenzív fejlesztése megszünteti a husdrágaságot, de nem írja alá azt, hogy fogyasztási szövetkezetek alakuljanak.

Egy hang: Beszéljen az illoyális haszonról.

Szerényi: Kénytelen vagyok, sőt kötelességem a magyar kereskedő osztályt megvédeni az ilyen számítással szemben. Mert éppen ez az osztály volt az, mely minden kormánynál sürgette a tisztességtelen verseny megakadályozásáról szóló törvény megalkotását. Ez az osztály maga kívánja a fekélyt kivágni testéből.

Szerényi beszéde után szünet következett.

Szünet után Sándor Bál beszélt. Helytelteltette a szerződéshez csatolt titkos egyezményt. Utána Serényi miniszter kérte a javaslat elfogadását. Bánffy Miklósnak megengedték, hogy beszédét holnap mondhasssa el, s ezzel az ülés véget ért.

A függetlenségi és 48-as párt az ujoncvitáról.

A függetlenségi és 48-as párt részéről a Politikai Híradó fel van hatalmazva az alábbiak közzétételére:

A függetlenségi és 48-as pártnak a katonai kérdésekben a most lefolyt vita során tanusított magatartásához egyes lapok messzeszenő következtetéseket fűznek. — Abból ugyanis, hogy Apponyi Albert grófnak, a honvédelmi miniszter beszédére adott válasza után a párt hivatalos szónoka, Bakonyi Samu nem tartotta szükségesnek a zárzó jogával élni; némelyek már azt látják megállapíthatónak, mintha a függetlenségi és 48-as párt magáévá tenné nemcsak Apponyi Albert gróf tegnapi fejtegetéseit, hanem gróf Andrássy Gyula katonai programját is.

Ha Apponyi Albert gróf nyilatkozatait a programot tartalmazták volna, akkor talán lehetne valami jogosultsága annak a feltevésnek, mintha az Apponyi beszédnek helyeslése egyúttal az Andrássy álláspontjára való helyezkedését jelentené. Erről azonban Apponyi Albert gróf nem is beszélt. Ő a nagy, hatalmas ékes szólásával a mai hadsereg nemzeti hiányait világította meg általánosságban, — amiben vele a függetlenségi és 48-as párt is teljesen egyetért. Ezt a párt szónokának beszéde is teljes mértékben kifejezésre juttatta.

Viszont Apponyi Albert gróf semmiben sem helyezkedett ellentétbe a függetlenségi és 48-as párt határozati javaslatával, amely a függetlenségi és 48-as párt katonai politikájának végső célját képező önálló magyar hadsereg helyreállítását kívánja. Az efelé való fokozatos haladás lényeges követelményeinek megvalósítása elé természetesen a függetlenségi és 48-as párt sem akarhat és nem is akart soha akadályokat gördíteni és ez a felfogás a párt határozati javaslat kísérő beszédben szintén megfelelő kifejezésre talált.

Ez felel meg a tényeknek, amelyek a közvélemény helyestá jákoztatása céljából és a függetlenségi és 48-as párt magatartásának elhomályosítására irányuló esetleges tendenciákkal szemben le kellett szögeznünk.

KÖZOKTATÁS.

A tanonciskolai előadók kérelme. Az iparostanonciskola óradíjas előadói fizetés emelésért folyamodtak a tanácshoz, mert nagyon csekély javadalmazásuk van. Az előadók összes díja a fizetés emelésnél 2700 koronát tesz ki. A tanonciskola felügyelő bizottsága javasolta a fizetésemelést. A tanács megszavazta a 2700 koronát, mert fedezet áll rendelkezésére. 1910 január 1-től utalványozzák.

A kisegítő iskola. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a gyenge és nehezen tanuló gyermekek részére kisegítő iskolát tart fent. A tanító fizetéséhez és a dologi kiadásokhoz 300 koronával, az orvos tiszteletdíjához 100 koronával járul az állam. A termet, a fűtést, világítást és a takarítást a város fizeti. A kisegítő iskola Széchenyi-utca 36. sz. alatt van és husz gyermeket tanítanak.

A Drágán-patak vizerejének kihasználása.

Nagyvárad.
Debrecen.
Arad.

Az ipari üzemek hatalmas fejlődésével lépést tartva a szénfogyasztás is óriási mértékben emelkedik és ez a körülmény már régebben felszínre vetette azt a kérdést, hogy a meglévő szénkészletnek kiapadása esetén miként lehetne a folytonosan növekedő energiafogyasztás ellátásáról gondoskodni. Erre a célra legalkalmasabbnak látszik az a még parlagon fekvő természeti erőforrás, elsősorban pedig a vízierőknek célszerű kihasználása.

Az összes kulturállamokban nemcsak felismerték már e kérdés nagy nemzetgazdasági horderejét, de egyszersmint derekasan hozzá is fogtak a gyakorlati megvalósításhoz. Szakadatlanul érkeznek a világ minden részéből hírek nagy vízerőtelepek kiépítéséről, melyek nemcsak az ipar, közlekedés és mezőgazdaság szükségleteit látják el olcsó energiával, hanem az illető vidékek egészen új, nagy jövedelmeket hajtó termelési eszközökre nyújtanak biztos alapot.

Egy újabb felmerült nagyszabású komoly terv — a Drágán-patak kihasználása — annál inkább megérdemli tehát, hogy vele néhány szóval foglalkozzunk. Arról van szó, hogy a Magyar vasuti forgalmi r. t. — mint már régebben is megirtuk — konkrét ajánlatot tett Nagyvárad városnak elektromos energia szállítására, melyet a Drágán-patak mentén felállítandó hydroelektrikus telepen állítana elő.

Tudvalevőleg a Sebeskőrös két mellék-patakja, a Jád és Drágán csaknem párhuzamos folyásúak, azonban a nagyobb vízgyűjtő területtel bíró Drágán pataknak a völgye mintegy 300 méterrel magasabb, mint a gyengébb Jád pataké. A Drágán pataknak vizét felfogva, aránylag rövid úton át lehet vezetni a Jád völgyébe és itt közel 300 m. nyomással turbinákon kihasználni. Természetesen a Drágán patak vízhozama ingadozásoknak van alávetve. Hogy ezt kiküszöbölhessék, a tervezők mintegy 23 millió köbméter vizet raktározását szándékoznak lehetővé tenni egy nagy völgyzárógát létesítése által. Ez a 23 millió köbméter víztartalék lehetővé teszi, hogy állandóan minden másodpercben 35 köbméter, azaz 3500 liter vezetessék a turbinákon át, mely a közel 300 méteres nyomással állandóan 11,000 ló-

erőt szolgáltat. A vizierőtelepből tehát az áram átalakítási és szétosztási veszteséget leszámítva a legpesszimistikusabb számítások szerint is évenként mintegy 45 millió KW-óra lesz a fogyasztóknak tényleg szolgáltatható.

Nagyon természetes, hogy ilyen nagymennyiségű energiáról lévén szó, — annak Nagyvárad városa nem lehet elegendő piaca. Ezért a tervező mérnökök, a távolabbi piacok felkeresését is törvébe vették és Nagyváradtól kizárólag egyfelől Debrecenig, — másfelől pedig Aradig, természetesen a közbeeső nagyobb községek és városok érintésével tervezték a szétosztó hálózatot kiterjeszteni.

Nevezetes, hogy Aradig a centraletől kerekén 200 kilométer hosszú a vezeték, amely már egymagában véve ezt a centralet, egyikévé teszi a legnagyobb kiterjedésűeknek.

A szétosztó hálózat a Jád völgyén fog a centraletől levezettetni és ezután a Sebeskörös völgyén a nagyobb községek és ipartelek érintésével Nagyváradra érkezi. Innen két ágra szakad. Az egyik ág Mezöhegyesre, Berettyóújfalura és Derecskére érintésével Debrecenig haladna, míg a másik ág Nagyszalontán át Aradig vezetne. Ez az ág Nagyzerind közelében kiágazással fog birni Gyula és Békéscsaba felé. A fő szétosztó hálózat feszültségét 40,000 voltal tervezik.

A szolnokdobokai felhőszakadás.

A „Debreczen” tudósítójától.

Dés, július 28.

Szolnok-Dobokamegye főispánja több megyei tisztviselővel együtt most járja be a felhőszakadástól pusztított vidékeket. Rettenetes az a kép, melyet a betleni járás nyújt. Gyászban vannak a falvak, elpusztult a vetés és nyomor vár azokra, akik megmenekültek az ár elől.

Elpusztult vidékek.

A Szolnok-Dobokamegyén végigszáguldott felhőszakadás vasárnap délután 4 órakor kezdődött s csaknem négy órán keresztül szakadatlanul tartott. A vihar már magában Désen szokatlanul vehemens volt s meglepő elemi erővel lépett föl: zárt utcákon és városi telkeken előfákat gyökerestül tépett ki, cégtáblákat szaggatott le. A határban levő vetéseket, gyümölcsöket a jég teljesen elverte, ami akkora károkat okozott, hogy a várható mezőgazdasági eredményeket a minimumra csökkentette.

Még elszomorítóbb a felhőszakadás pusztítása a vármegye többi vidékén. A vihar ugyanis Désről Magyarórád felé, az ismert gyümölcstermő községek, Csiesókeresztúron, Felőrön, Nagydebreken, Alsóiloslván és Ispánmezőn át északkeleti irányban száguldott tovább s utjában a földeken elpusztított mindent, amit csak ért. E községek völgyvidékének egész gazdasági termése semmivé lett. A tengeri, kalászos és takarmány-dülok teljesen elvannak iszapolva, nagymennyiségű sziklatörmelékkel, sok helyütt félmázsás kődarabokkal vannak eltorlaszolva, úgy hogy e vidékek legnagyobb része talán egyszersmindenkorra elveszett a mezőgazdasági művelés számára.

A legpusztítóbb volt a felhőszakadás rombolása Nagydebrek és Ispánmező községekben, ahol a községek átfutó kis patakok és hegyi levezető árkok rohanó áradattá gyűjtötték a szennyes vizet s az árvíz e községek alacsonyabban fekvő helyeiben iszonyú pusztítást végzett.

Negyven halott.

A legsúlyosabb áldozatot azonban emberéletben követelte a vihar. A felőri óvónón kívül Nagydebreken harminc halott, Ispánmezőn kilenc halott, összesen tehát negyven halott az áldozatok száma.

Debreken egy öt tagú család házastul,

mindenestül az utolsó szálig elpusztult. A halottakat festetlen fakoporsókban a csűrökben helyezték el s a hozzátartozók és a többi szerencsétlenül jártak is tömegével lepték el egész napon át a csűröket s hangozó sirással állottak a koporsók mellett. A temetés innen a csűrökből történt óriási részvét mellett.

A segélyakció.

Gr. Bethlen Balázs főispán titkárával, dr. Horváth Árpáddal személyesen végigjárta az árvíz sújtotta helyeket. Személyesen intézkedett mindenhol Bándy György alispán is, aki Ferenczy Endre műszaki tanácsos kíséretében járta be a katasztrófa helyeit. Bárdy Géza járási főszolgabíró is a helyszínen van.

A károsultak segélyezésére széleskörű társadalmi akció indult meg. A főispán személyesen tett jelentést a kormánynak a katasztrófáról s minden irányban gondoskodott, hogy a megindult segélyakció teljes eredményre vezessen.

!! Előzékeny és szolid kiszolgálás!!
Telefon 317. Telefon 317.

Diszlevélpapírok. Elegáns névjegyek dombornyomással

Nyomatványok, üzleti könyvek, irodalmi rendezési cikkek izlées, kivitelben és olcsó árak mellett vásárolhatók

CSILLAG ARTHUR

könyv- és papírkereskedésében a VÁROSHÁZA épületében.

Junga Sebő Bártfára utazik.

Itt nyaral a felesége.

Junga Sebő most már szabadlábban van bár a pokolgép küldeménye még nem intézhető el végleg a katonai hatóság előtt. Tegnap még egy-két formai elintéznivalója volt, azután pedig egy hosszabb sétát tett Bulán, este korán lefeküdt és már ma reggel a 6 óra 50 perckor Eperjes felé induló vonattal el is utazott Bártfára. Elindulása előtt fogadott egy újságíró, akinek ezeket mondta:

— Ügyemre nézve minden felvilágosítást meg kell tagadnom. Köszönöm a sajtó szives érdeklődését — tette hozzá mintegy engesztelőleg előbbeni határozott magatartásáért. Katona vagyok, eljárás alatt állok és így nem lehet semmi mondanivalóm sem. Már a saját érdekemben sem. Banalitás lenne kijelentem, hogy most minden boldogságom abban áll, hogy családomat viszontláthatom, s nők és velők élhetnek. Nincsenek és nem is lehetnek terveim. Egyetlen tervem az, hogy megtérek családomhoz.

A felesége már hetek óta elutazott Győri Ilona doktor-kisasszonnyal, akivel utóbb együtt lakott a Korona-utca 2. számú házában.

A család másik része, Halasyék Izolán, Itáliában nyaralnak. Itt van a kis Halasy Tibor és fivére, Győző a nagyanyjuknál. Halasi Károly mérnök is Itáliában tett utja után oda jön anyja kastélyába, kipihenni az ut fáradalmait.

Junga Sebő édesanyja a királynál.

Junga Sebő kiszabadulásának igen érdekes előzményei vannak és tény, hogy a család már július elsején tudta, hogy nem-sokára visszanyeri szabadságát a szerencsétlen százados.

Julius hónap tizedikén történt, Jungané a gyerekeket nagyanyjukhoz küldte, akinek esőndes isolai villájából indult ki Junga Sebő kiszabadításának terve.

Az ősz matróna tudniillik, akit mélyen lesújtott nagyrahivatott fiának katasztrófája, egyenesen a királyhoz fordult a fia töredelmes vallomásával szemben, arra a körülményre hívta fel a legfelsőbb hadur figyelmét, hogy tagadhatatlanul zseniális fia minden időben abnormisnak mutatkozott és hogy végzetes tettét is határozott elmezavarban követte el.

Emlékeztette továbbá a királyt, hogy Junga százados különösképpen méltó a legfelsőbb kegyelmére, mert néhai atyja parancsértisztje és bizalmasa volt Miksa mexikói császárnak, akihez mindhalálig — élete árán is — a legtörhetlenebb hűség fűzte.

Ugyancsak kegyelmi kérvénnyel ostromolta a király szívéét Junga Sebőné is, valamint hogy a király színe elé került Mátyás Zoltán századosnak a hadbíró előtt tett az a hivatalos nyilatkozata is, hogy nem kívánja Junga Sebő megbüntetését, sőt tiszta szívből kívánja büntetlenségét.

Az ősz anya, a gyászruhás feleség és a sebzett homlokos ellenfél egyaránt kérték a király kegyelmét Junga Sebő számára. Így történt, hogy egy újabb, alaposabb orvosi vizsgálatot rendeltek el, amelynek eredményeképpen Junga Sebő a betegálmányba került.

Magyar bíróból amerikai közjegyző.

Soós Kálmán az Ujvilágban.

Debrecen, július 28.

A Clevelandban megjelenő „Szabadság” című lap egyik számában munkatársunk a következő kishirdetésre bukkant:

Dr. Soós Kálmán, állami közjegyző, v. m. kir. törvényszéki bíró, 337 East 16th St., New-York, mindenféle amerikai és magyarországi okiratokat, szerződéseket, meghatalmazásokat szakszerűen szerkeszt és hitelesít. Sok évi bírói és ügyészgyakorlata alapján a legjobban elintézi bármely ó-hazai polgári és büntető, katonai, örökösödési, adásvételi, telekkönyvi bekebelezési stb. ügyet. A legjelesebb hazai ügyvédekkel van összeköttetésben. 8-8.

Ujságolvasó ember előtt ezen kishirdetésnek megvan a maga érdekessége. Azonnal eszünkbe jutnak a mintegy négy évvel ezelőtt történt idők: a budapesti büntető törvényszéken eszközölt manipulációk, melyeknek főszereplője dr. Soós Kálmán volt, hű asszisztensei pedig kedves neje önnagysága és Schwarz, a szállító ügynök. Jól emlékszünk a hármas szövetség viselt dolgaira: Schwarz vezette a nagy bajban levő klienseket a büntető bíró lakására, ott Sóné nagyságos asszony elintézte a kliens baját s így egy cseppet sem lehet csodálkozni azon, hogy a törvényszéken esodák történtek: felmentették a bűnösöket különféle indokok alapján.

Az üzlet jól ment. De a kutra járó korszak egyszer meghasadt, s hogy előre el nem tört, attól megmentette a Soós Pál szökése. Lassan-lassan sugdosódní kezdett a publikum a bírók (Soós és b. neje) üzletéről, azután jöttek a feljelentések, Soósék pedig mentek, elmentek a tengeren túlra. Az eset az egész ország közvéleményét foglalkoztatta, mert a rendőrség széles körű nyomozást indított. A szökés után megszűnt minden, a pár szerencsésen partra szállott, a bíróból közjegyző lett s most keresi a kenyeret úgy, mint azelőtt: az eszével a jogi tudásával.

Es most jön a tanulság:

Bájos föld az az amerikai föld, mindenki megtalálja foglalkozását, mindenkinek megadja — ha mást nem is, legalább a formát a kenyérkeresethez. S végül is talán Soós dr-nak igaza van. Miért izzadjon a bányákban, ha mint közjegyző is megélhet. Csak vigyázzon az újdonsült közjegyző ur, hogy az itteniekhez hasonló manipulációkba ne elegendjen, mert akkor már bajosan marad számára hely, ahol jogi tudását érvényesítheti. Nagyon nagy büne talán még sem volt: megmentett egy pár bűnöst a börtöntől — megtette ezt már a fenséges, az igazságos népből alakult esküdtbíró is — csak az volt a büne, hogy pénzért adta el befolyását.

— **A rendőrök és hajduk ruhája.** Ézelett a rendőrök és hajduk nem szolgáltaták vissza a városnak az egyenruhákat, hanem ócskán értékesítették, ami rendkívül visszatetsző volt, mert minden munkáson a városi egyenruha lógott. A tanács, hogy ezt megakadályozza, elhatározta, hogy az elhasznált egyenruhákat visszaveszi a legénységtől és megsemmisíti. Most a rendőr és hajdulegénység folyamodott a tanácshoz, hogy saját használatukra hagyja náluk az egyenruhákat. A tanács kiadta az ügyet véleményezés végett a jog- és pénzügyi bizottságnak.

— **A kulturpalota helye.** A városi közgyűlés határozata szerint a kulturpalotát a Hatvan-utcaán építik fel a 23. számú telekre; kisajátítás útján megszerzi a város özv. Lichtschein Sámuelné telkét is. A tulajdonos ezt megfélebbezte a belügyminiszterhez. A városi tanács a felebbezést a közgyűlési határozattal együtt felterjesztette.

— **Mikor lesz a sorozás?** A honvédelmi miniszter utasította a városi tanácsot, hogy a fősorozásra készítsen új tervezetet. A tervezet szerint a fősorozást augusztus 16-tól augusztus 23-ika közt tartják meg Debrecenben. A sorozás részletes terve a következő:

Augusztus 16-án: az 1889. évben született I. korosztályu hadkötelesek 1-től 260. sorszámig, augusztus 17-én: az 1889. évben született I. korosztályu hadkötelesek 261-től végig, augusztus 19-én: az 1888. évben született összes II. korosztályu hadkötelesek, augusztus 22-én: az 1887. évben született összes III. korosztályu hadkötelesek, 23-én: azon idegen illetőségű hadkötelesek, kiknek illetékes sorozó járási tisztviselője városunkban leendő soroztatású engedélyezte s állítási iveri ide megérkeztek, továbbá azok, akik az I. és II. korosztályhoz tartoznak és soroztatásuk végett a sorozó bizottság előtt személyesen jelentkeznek.

— **Somogyi Sándor műterme.** Sok érdekes dolog történik a város házában. Somogyi Sándor műterméről szól a regge, igen szép regge. Előkerült ismét a poros irattárból a siketnéma intézet kérelme, amelyben csaknem magának követeli a Somogyi műtermét. No de ne gunyolódjunk. Azt a kis szobát nem lehet teremnek nevezni. És még ezt a kis szobát is megirigyelték a siketnéma. Felbuzdultak a nagy sikeren (néhány gipszmintát készítettek) és már nekik műterem kell. Mégis, hogy méltóztatnak gondolni? Tehetséges szobrásznak való-e a műterem, avagy kezdő gyermekeknek? Nemes Debrecen városa ha már egyszer oda adta azt a teremnek csufolt szobát Somogyinak, hát miért veszi el azt tőle? Furesa dolog ez bizonyisten! Egy művész, aki megérdemli a támogatást kell támogatni, kicsinyes dolgok miatt nem szükséges oly nagyon vitázní. Vagy megérdemli Somogyi a terem, vagy nem. Vagy szüksége van a teremre Somogyinak, vagy nincs. Ha így gondolkozik a tekintetes tanács, akkor minek adott neki segílyt?

— **A városi muzeum segélye.** Évek óta államsegélyt élvez a városi muzeum. Most a tanács felhívta Zoltai Lajos muzeunírt, hogy tegyen jelentést, mennyit használt fel az államsegélyből és mennyi áll még rendelkezésre.

— **Debreceni ügyvédjelöltek mozgalma.** Felkéretnek az ügyvédjelöltek, hogy folyó hó 30-án este 8 órára a Dreher sör-csarnokban az ügyvédjelölteket közelebből

érdeklő dolgok bizalmas megbeszélése végett megjelenni sziveskedjenek. Debrecen 1910 július hó 28. Dr Dajka Ambrus, dr Kiss Sándor, dr Szilágyi D. zsó.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** A közigazgatási bizottság rendes havi ülését augusztus 5-én tartja. Az ülésen a szakelőadók július hóról szóló jelentéseiket tárgyalják.

— **A debreceni huszárok őszi gyakorlatai.** A debreceni második honvéd huszár ezred őszi gyakorlataira behívta a póttartalékosokat is. Ezért kérte a városi tanácsot a Salétrom-laktanya átengedésére. A tanács augusztus 15-től szeptember 3-ig 100 embernek 90 lónak, augusztus 27-től szeptember 3-ig 420 embernek 400 lónak átengedte a kaszárnyát. Az ezred őszi gyakorlatait a Tisza mentén tartja meg.

— **Repülőverseny Nyiregyháza.** Kutassy Ágoston dr, a jeles magyar aviátikus átiratot intézett a nyiregyházi gazdasági egyesület kiállításának rendezőségéhez, melyben jelzi, hogy ő és még hét más aviátikus (köztük egy magyar női pilóta is) a kiállítás ideje alatt repülőversenyeket rendeznének. A tárgyalások folynak Kutassy és a kiállítás rendezősége között s így Nyiregyháza is hozzá fog jutni a nagy látványossághoz. Kutassy a versenyre Budapesttől repülőgépen akarja a megtenni az utat Nyiregyházáig.

— **Öngyilkosság a rendőrségen.** Rövid időn belül immár a második öngyilkosság történt tegnap éjjel a rendőrség épületében. Ebből az esetből világosan meglátszik az, hogy a halálra szánt áldozat rendőri asszisztencia mellett is véget tud vetni életének. Az öngyilkos Hricsák János 25 éves berettyóújfalui községi végrehajtó. A rendőrség tegnap levelet kapott, melyben értesítik, hogy a Széchenyi-szállóban levő Hricsák öngyilkossági tervekkel foglalkozik. Az ügyeletes fogalmazó egy közrendőrrel magához kéréte Hricsákot, le akarván beszélni terveiről. Hricsák fel is ment a rendőrrel, de amint a fogalmazó szobája elé értek, kirántotta zsebéből revolverét s halántékon lőtte magát. Azonnal meghalt. Holttestét kiszállították a kórházba, ahonnan ma délután temetik el. Hátrahagyott leveleiből tettének okául reménytelen szerelmét említi.

— **Az iparosok szakosztályi ülései.** A jövő hó elején megkezdődnek az Ipartestület kebelében működő szakosztályok ülései. Augusztus elsején délután három óraker a kovácsok szakosztályának választmánya, másodikkán a lakatosok, szabók, bádogosok és eszmadriák választmánya ülésezik. Az előjárósági ülés augusztus 4-én délután 4 óraker lesz.

— **Az épülő Debrecen.** Házépítésre a következők kértek engedélyt: Hegedűs István Jókai-utca 9 b, 9 c, Szinér Elemér Timár-utca 50, Polnai József, Herckner István Homok-utca, id. Szendrei János, Pálfi István Vörösmarty-utca 18., Schwartz Vilmos Piac utca 40, Faragó József Pesti-utca 23, Rosenfeld János.

— **Öngyilkos gazdálkodó.** Hajdusoboszlói tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap egy jómódu gazda dobta el magát az életet. Az öngyilkos Turi Károly forgópisztolylyal lőtte főbe magát s azonnal meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Az ügyesség eltemetésére az engedélyt megadta.

— **A városi körkemence fejlesztése.** A városi körkemencéről szóló közgyűlési határozatot a városi tanács felterjesztette a

K		K
A		A
L		L
A		A
P	Vigyázzon	P
O	arra, hogy hol szerzi be ruházati cikkeit. Az óvatos uriember, ki divatosan akar öltözködni, az csak FRANK TESTVÉREK-nél	O
K	o vásárol, Piac-utca o	K

UJDONSÁGOK.

— **A király születésnapja.** A király születésnapját nagy ünnepség keretében üli meg a város. Az ünnepségre vonatkozó részletes programot holnap készítik el.

— **Panasz a kataszteri felmérések miatt.** A kataszteri felmérések miatt sok kellemetlenséget és kárt szenvednek a háztulajdonosok. A felmérést végző mérnökök a muokásokat felküldik a háztetőkre és azok berugják a cserepeket. Józsi Antal Hunyadi-utca 10. szám alatti háztulajdonos ezért panaszt emelt a tanácsnál. Kiadták a mérnöki hivatalnak.

— **Az új városi bérpalota ügye.** Az új városi bérpalota ügyében a közgyűlés határozata szerint Rimanóczy Kálmán pályatervét nem fogadták el, mert nem felelt meg a pályázati feltételeknek. A másik két tervet felküldik az országos mérnök és építést egylethez felülbíralás végett.

Wacha Róbert modern tisztító intézete a jövő héten üzemét megkezdi.

belügyminiszterhez. A körkemence építéséhez nem ebben az évben, hanem tavasszal fognak hozzá.

— **A Schmidt-cirkusz** Tegnap este nagy közönség előtt tartott előadást a Semidti cirkusz. A pompás produkciók nagy hatást keltettek. Elsősorban méltó említésre az ötös Berzse-akrobata csoport, The Originál Finley hármas nyújtótornászok. Sch nidt igazgató és bájos neje igaz elismerést érdemel. Kitűnő a Charlesz éneklő bohóc. Mint értesülünk, a cirkusz csak néhány napig marad még Debrecenben.

— **A huszárok ügye a Házban.** A Nyiregyházáról elmenekült huszárok a debreceni Vilmos huszár laktanyában várják büntetésüket. A huszárok sorsa iránt az egész országban nagy érdeklődés mutatkozik. Huszár Károly orsz. képviselő a nyiregyházai huszárok ügyében interpellációt jegyzett be, melyet szombaton intéz a honvédelmi miniszterhez.

— **Botrány az étteremben** című bohózatban tíz személyt 60 változással játszik el egyedül ma este Jassy Fregoli. Örögi gyorsasággal változik át. Még néhány napig vendégszerepel csak, azért felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy el ne mulasszák megtekinteni ezt az érdekes attrakciót. Az ausztráliai akrobaták: Great and Good, Arabell és a két Bethone mind elsőrangú művészi számok. Aalbach új dalaival esténként nagy sikert arat.

— **A cigány ur levele.** A debreceni ügyészség fogházába ma levél érkezett. Ebben a levélben az az érdekes, hogy Rosztás Lajos cigány urnak van címezve. Lám, lám, aki ur, a körtönben is ur az. A levelet kézbesítették a fogolynak, aki nagyon boldog volt, hogy az otthonvalók gondoltak rá.

— **A budapesti tőzsde esti zárlata.** A budapesti tőzsde esti zárlatáról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Tartott irányszat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműek nyugodtak. Idő: szép. A gabonaárak következők: Buza októberre 9.88, májusra 9.50. Rozs októberre 7.12. Zab októberre 7.22. Tengeri júliusra 5.56, augusztusra 0—, új tengeri májusra 5.68. Repece augusztusra 12.50.

— **Teljes menyasszonyi kelengyék** Kardos Lászlónál, Kossuth-u. 9.

TÁVIRATOK.

Dalmácia sorsa.

Budapest, július 28. A fővárosi lapok, ma azt a hírt közölték, hogy Dalmáciát Boszniahoz esatolják aug. 18-án s hogy Magyarország örökre lemond Dalmáciához való jogáról. Ezt a hírt ma illetékes helyről megcáfolták.

Ferdinánd király betegsége.

Sophia, július 28. Ferdinánd bolgár királyról aggasztó hírek keringenek. A király veszedelmes fülbajban szenved, melynek következtében hallását el fogja veszíteni. Egyik fülére a király megsiketült.

Miért bocsátották Jungát szabadon.

Budapest, július 28. Junga Sebő százados szabadonbocsátásának körülményei tisztázva vannak. A bombát a bécsi katonai vegyi műhely megvizsgálta s nem találta olyanoknak, mely embert öl. Ezen körülményen kívül az is enyhítette a pokolgépes százados sorsát, hogy a Mátyássynak küldött szekrényben

egy fényképet találtak, mely Junga feleségét és Mátyássyt ábrázolja. Junga büntette ezek után csak mintegy három havi fogházat vonhatott maga után, amit kitöltöttek vetek s ezért bocsátotta szabadon a budapesti honvéd főtörvényszék távirati megkeresésére.

Elmaradnak a hadgyakorlatok.

Bécs, július 28. Előkelő forrásból eredő hírek szerint az ideai hadgyakorlatok a legnagyobb valószínűség szerint elmaradnak.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdúmegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

— Nem huzzák biz azt, hanem mert holnap az ugaromat akarom felszántani, mondom, kend ugyis hátramaradásban van, hát kendet szólitom fel reá.

— Nem lehet, Galambos bácsi! Holnap magamnak is szükségem lesz az ökörre.

— Nem lehet? Hm! Már pedig annak meg kell lenni! — mondá az öreg, sűrű gomolyokat fujva kurtaszáru pipájából.

— Meg kell lenni? Hát nem tudja kend a közmondást, hogy nagy ur az a kell! — kérdé Kupec nevetve.

— Tudom biz én. Azért csak azt kérdem, hogy kiállítja-e holnap az igás szekeret, vagy nem?

— Ki-ki! Csak arra feleljék kend nekem hogy miért kell annak meglenni?

— Azt kérdi, hogy miért? Nohát megmondom! Azért, mert kend Sztupa, vagyis más néven Kupecz Mihály, én pedig Galambos Lőrinc vagyok! Tudja már most, hogy miért? — mondá az öreg ingerülten.

— Tudom! Dehát most kend is tudja meg, hogy Sztupa Mihály, mindamellett hogy Kupecz Mihály, mégis maga gazdája és az ő jószágával az egy Istenen kívül senki sem parancsol! — felelé Kupec, kit az öreg szavai újra indulatba hoztak.

— Most hát csak azt kérdem, meglesze-e holnap az igásszekér? — kérdé az öreg, ősz fejét nagy dacosan botja végibe támasztván.

— Nem lesz. Jöjjön kend máskor! Mondom, most magamnak is szükségem van reá, — felelé Kupecz hátat fordítva az öregnek.

— Máskor-e? Én? Kendhez? — De jobb, ha hallgatok! Minden jót kívánok, Magda

öcsém, — viszonzá az öreg és azzal a szobát elhagyta.

Magda asszony az egész beszélgetés alatt nagy kinokat állt ki. Tudta, hogy férje nagy felindulásában még az öreg Galambost is képes megbántani, akkor pedig az egész falu felzudul ellene. Szeretett is volna a beszélgetésnek valahogy kedvezőbb fordulatot adni, de ismerte férje heves természetét és azon tulajdonát, hogy mikor haragban van, a házbelieknek egy szavára saját magával nem bír, nem volt báorsága egy békítő szót kiejteni. Egész testén reszketve csendesesen maradt tehát helyén ülve és csak az öreg Galambosnak intett egy párszor, csitítólag, biztatólag, de mit ez észre nem vett, vagy nem tudta, mit jelentsen.

(Folyt. köv.)

Kronsteiner Károly-féle

viharálló mész

homlokzat-festékek

törv. védve

50 árnyalatban kilogrammonként 24f.-től feljebb Évtizedek óta a legjobban beváltak és minden utánzatot felülmúlnak. Egyedüli célszerű mázó anyag már festett homlokzatokra

Email homlokzatfestékek

nem fakul, egy — húszra fed, nem kell alapszín, email keménységű — csak hideg vízzel keverve használatra kész. Fertőtlenítő, nem mérges, likacsos. Belső helyiségek, még festetlen homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavilonok, kerítések stb. festésére rendkívül alkalmas. Kapható minden árnyalatban, egy m² költsége 5 fill. Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karl Kronsteiner,

WIEN, III. Hauptstrasse 120.

— Raktár minden nagyobb városban. —

Spezialista

és halhólyag óvszer-különlegességeiben.

Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban ::

Orvosilag ajánlva!

Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!
Árak tucatonként 2 — 16 kor.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJ!
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkülönlegesség. Ára 15 kor. — Szétküldés titoktartás mellett.

Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-sebészeti műszer- és gummiaruk gyára

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapítottait 1878. Telefon 13-76.

Sensatiós találmány 1909

„Jupiter öngyújtó fémgyertya szirtalan petróleumtöltéssel. Használatban 10-szer olcsóbb, mint az egész közönséges Milly-és Starius gyertya, mert az egyszeri töltés 5-6 fillérbe kerül és 18-20 órán át mesésen világít, a világításnál lehet hol nagyobb és kisebb fényre igazítani és ezért mint éjjeli lámpa igen célszerű. „Jupiter“ meggyújtása nélkül csak egy nyomást kell a gyertyán levő gombon tenni és már is ég! Tíz évi jótállás minden lámpáért és igen ajánlatos minden családnál szalodánál, templomnál stb. Ára K 6.—, 3 drb. K 16.—, 6 drb. K 30.—, 12 drb. K 57.— éjjeli világító tómpítóval. Utánvétel 1 koronával több, ügynökök, viszont eladók kerestetnek.

Öst.-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
27 Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 10 .4

A hölgyek érzékeny arcbőre

főleg kirándulásoknál és utazásoknál stb. a forró évadban izzadság kiválása, por és rovarszúrások által károsan befolyásoltatik. Mindez esetekben az általánosan ismert Corsini-féle pipereszer

„EAU DE FLORENCE“

valóságos jótéteménynek bizonyult. Ha vele zsekkendőnket megnedvesítjük és arcunkat tisztítjuk, az idegek felfrissülnek, a bőr pedig sima és fehérré válik.

A szépség ápolása sétaközben!
Egyszerű és radikális.

Hazajövet után el ne feledjük Eau de Florence-vel mosakodni.

Mindenütt kapható.

Ajánlom a legjobb kivitelben és legolcsóbb árakon

Összes galvanikus elemeket	Osongókat a legjobb minőségben	Telefonok mindenféle kapcsolásra
Vilámháritóanyag	Orvosi készülékek, merőeszék.	Motorok, Dynamó gépek
Zseblámpák pillanatvilágításra	Mindenféle anyag, felszereléshez	

Kérjen árjegyzéket.

FÖLDVÁRI L.

debreczeni első elektroteknikai gyár
és villamosszerelési vállalat

Piac-utca. (Ideiglenes barak.)
Telefon 168. Telefon 168.

! Új gyógyító módok !

DR. RACZ ÖDÖN gyógyintézete NACYSVARADON.
Szilágyi Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, belégzési kamrák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok, álmatlanság, vérszegénység, idegesség, rheuma, hülés, köszvény, női bajok, szív, gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olcsó penzióval. Nagy portmentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyomortisztítása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorfájás, rögzített székrekedés, májban-talom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi.

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint fájdalomcsillapító bedörzsölés szer készvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utárvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 310 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elegendő teljes férfiruhához)	1 szelvény 10 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
ára csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppugy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyem-kamgarnt gyári árakon küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigoruan mintahü és figyelmes.

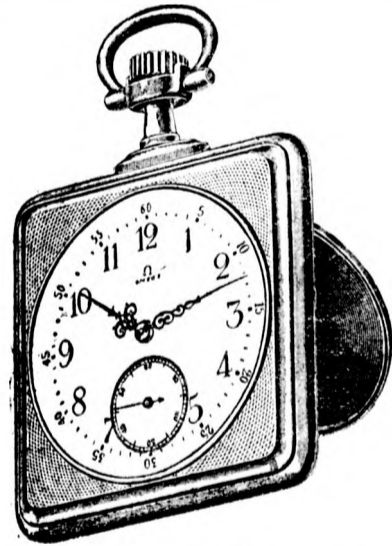
Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birtokában legyen a mi „Cäsar“ zseb-öngyújtónknak, minden más reklám helyett 15000 darabot most a következő árleszállítás mellett adjuk 1 darabot 3 K helyett, csak 2 K, 3 drb. 4-50, 6 drb. 8 K, 12 drb. 14 K. Utánvétellel e mennyiség eladása után az árak eddigre rendes árban ismét felemelkednek. A „Cäsar“ a világ legjobb zsebgyújtója. Egy nyomás és azonnal tüzet kap, nincs benne semmi Batteire! Évek hosszu során tart, kapható

Öst.- Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Jtt az ideje annak,

hogya „DEBRECEN“-ben hirdessen.

Déli vasuti sín

kb. 5 waggon 23.6 kg-os, 6.6 m. hosszakban, teljesen üzemképes állapotban K 16-50 árban % kg-ként ab Budapest eladó. Kérdezősködés-ek „Délivasuti sín“ jelige a att **Mosse Rudolf** hirdetési irodájába Budapest, intézendők.

	MEGINDUL	
	MEGINDUL	
	MEGINDUL	
	Rövidesen, e napokban	
	MEGINDUL	

APRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶
10 szócig 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. ▶▶

Ajánlat.

Egy VIII-ik gimnázista, ki a német nyelvet perfekt beszéli és írja, nevelői állást elfogad. Cim a kiadóban.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztalterítő, szövet- és csipke-függönyre, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi- és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor csekély havi vagy heti részletre. — Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. — Tisztelettel KAISER SALAMON. Hatvan-u. 2. Hatvan-u. 2. Telefon 685.

Kereslet.

Fűszerkereskedőség azonnali belépésre kerestetik. Feltételek: teljes ellátás és havi 25 korona fizetés. — Jelentkezhetni BLUM fűszerkereskedőnél, Hadházi-ut 4. Csapó-u. végén.

Lakás.

Egy 2 szobás udvari lakás tartozékaival kiadó Eötvös u. 4.

Eladás.

Érmelléki bor eladó 50 litertől felfele Péterfia-u. 18. sz. a.

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN,
Kistemplombazár,

~ Fürdő köpenyek. ~
Női- és férfi uszóruhák.
Tricó és Piqué paplanok.
~ Dörzs törülközők. ~

Óriási választék !!

Nyári alkalmi vásár

Kretonok

elsőrendű minőség most 31 kr.

Selyemfényű ruhavászon,

minden színben most 39 kr.

Valódi francia Delin

a legjobb minőség most 57 kr.

Ibolya nyerselyem

ruhákra és bluzokra most 110 kr.

Csipke szövetek

tüll és guipure minőségben most 65 kr.

Madeira batisztok

gyönyörű szép mintákban most 55 krtól

Ujdonságok igen nagy és izlées választékban.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN“ apró-hirdetési között és özönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Törlesztéses kölcsönöket

földbirtokra és **bérházakra** legelőnyösebb feltételek mellett
— engedélyez az —

Általános Forgalmi Bank Részv.-társ.
DEBRECZEN, (Piac-u. 68.)